

GAZETA NARODOWA

Przedpłać na „Gaz. Nar.“ wynosi:

W Lwowie na przemyśle, za granicą	1 zł. 50 ct.	2 zł.
miesięcznie	4 zł. 50 ct.	7 zł. 50 ct.
kwartalnie	12 zł.	21 zł.
półrocznie	23 zł.	41 zł.

Doniesienia prywatne, jakoteż o zaręczynach, ślubach, weselach, nabożeństwach żałobnych, pogrzebach, dalszej nekrologii, opisy uciech i zabaw prywatnych, reklamy dla balów, odczytów i koncertów, doniesienia o zgrabach lub o znalezionych przedmiotach i t. d. Znajdują się do umieszczenia tylko za opłatą po 50 centów od wiersza.

Numer kosztuje 6 ct.

wychodzi w dwóch wydaniach: dla Lwowa o godzinie 8 rano — dla prowincji o godzinie 7 wieczorem.

BIURA REDAKCYI: ul. Kopernika 7. I piętro otwarte od 10—12 rano i od 6—6 wieczorem.

Redaktor: Dr. ALEKSANDER VOGEL.

BIURA ADMINISTRACYI: ul. Karola Ludwika 3 (sklep) otwarte od godz. 8 rano do 7 wieczorem bez przerw.

ZŁAŻ Z KOZŁA!

Lwów d. 31 marca.
Błądzić jest rzeczą ludzką — być czelnym rzeczą conajmniej wstrętną.

Przed miesiącem byliśmy w tem przykrem położeniu, że z tego miejsca musieliśmy zawołać do pewnych ludzi, mianujących się chorążymi „postępu, wolności i oświaty“: a gdzie moralność publiczna? Wołanie nasze pozostało bezskuteczne. Odbiło się o pancierz czelności, który ludzie ci przybrali, czy też w nim oddawna bez zwrócenia na siebie uwagi, chodzili.

Niezaprzeczona jest rzecz, iż „Słowo polskie“ i ci, którzy na czele lub obok niego stali, powinni byli po katastrofie, do jakiej Kasę oszczędności a w następstwie i kraj cały doprowadzili, starać się zostać niewidzialnymi, zapomnianymi, bodaj czas pewien, przykra to jednak rola być zapomnianym, choć niepomierne ucziwiesz, aniżeli brawowanie i okazywanie, iż skoro ręka karzącej sprawiedliwości kogós nie może dotrzeć, to i z opinii poważnej, rozumnej, nie on sobie robić nie potrzebuje.

Wybrano też tę drugą drogę, łudząc się nadzieją, iż czelnością bezgraniczną odurzy się, jeśli nie tę poważną, wytrawną opinię, to ową szerokich mas, którą następnie zastąpi się, będzie można odgrywać rolę trybuna ludu, trybuna o rękach czystych a sercu przepelnionem jedynym pożądanym: „służenia programowi postępu, rozwoju, wolności, oświaty, ubywania ludu, interesowi narodowemu i odrodzeniu“.

Te hasła postępu, wolności, rozwoju, ubywania ludu — znamy i wiemy jak dzielnie ich używali i jeszcze czasem używają owi opiekunowie ludu, pragnący na jego barkach wyleść do góry i na nich się utrzymać. A jak „odrodzenie“ pojmują — wczorajsze „Słowo polskie“ wyjaśnia w tych słowach:

„Na polu ekonomicznem ocho. Nie chcemy powiedzieć: ofianie cię. Ciężkie przejścia na polu organizacji publicznego kredytu spadły ołowiem. Trzeba było na razie „sanować“ zle i to sejm spełnił. Ze wypadki zaś nie nakazują przyjrzenia się dokładnie tej organizacji kredytu, jak ona wygląda wobec wielkich zadań przemysłu i górnictwa krajowego, nie ulega wątpliwości. Nie dość jeszcze, czy potępić — trzeba rzecz poznać i zaradzić; w kraju są skarby, w kraju są siły, z których dziś już obcy wydobywają fortuny, ale skarby te zostały mogą w kraju, wzmocnić ogólny narodowy dobytek, byle były siły na jego eksploatację. rozumna organizacja kredytu na wytworzenie przemysłu, na postawienie górnictwa w warunkach kredytowych, dających możliwość walczenia z tanim kapitałem obcego przedsiębiorcy. Inaczej miliony podziemne, które nam Bóg dał, pójdą wszy-

stkie w obce ręce. Dla kilku niepowodzeń choćby jak wielkich, sami sobie zohydzamy gałęź przemysłu, która może być dobrodziejstwem. Wolelibyśmy mieć węgiel lub żelazo, ale Bóg dał nam naftę, nie raoya dlatego, że tu więcej hazardu, oddać ją z góry obcyom.“

A więc jeszcze raz „nafty“ woła „Słowo polskie“ i jego augurowie. Ośm milionów pieniędzy sierocińskich, rozdrapanych z Kasy oszczędności i ogólny upadek kredytu krajowego, to taka bagatela, że dla niej nie powinniśmy zniechęcać sobie „gałęź przemysłu, która może być dobrodziejstwem“. Że dla niektórych była, to rzecz pewna — ale żeby tak szczerze i otwarcie do tego się przyznawali, iż pragną jeszcze ponowienia tego dobroczynnego eksperymentu, nie sądziliśmy.

Jeśli przemówienie p. Romanowicza w komisji sejmowej o sposobach sanacji Kasy oszczędności, którą zrujnowali jego pracodawcy, wywołało wysoki niesmak, jeśli następnie jego popisy publicystyczne i krasomowcze w kwestyi zmiany regulaminu sejmowego, były wprost burzące — to artykuł „Słowa polskiego“ pod tyt. „Precz z pesymizmem“ z którego ustęp powyższy przytoczyliśmy, jest wprost cyniczny.

„Słowo polskie“ i p. Romanowicz nie są ze sejmu zadowoleni, ale to byłoby im wolno — nie wolno im jednak dopokąd udają, iż są reprezentantami lewicy sejmowej, wprost podburzać opinii przeciw sejmowi. Wszystko, co sejm zrobił, nie nie warte, za późno lub za mało i dziś już, zanim jeszcze weszła w życie uchwalona podwyżka płac nauczycielskich, podjudza ich „Słowo“, wołając, „za rok, za dwa znowu ta sprawa stanąć musi na porządku obrad sejmu“, bo to, co zrobiono jest niczem! Na te uchwały zmieniającej regulaminu sejmowego, robi „Słowo“ tyle wiatru, jakby jakąś tlejącą iskierkę chciało przemienić w pożogę, którąby kraj i państwo całe objąć powinna.

Prawa wyrzucenia z szynku pijaka, robiącego awantury, nie odmawia „Słowo polskie“ ani szynkarzom ani policyi — ale uchwałę sejmową, nadającą marszałkowi prawo wykluczenia z jednego posiedzenia posła, wyprawiającego awantury, nazywa „kawecanem“, „Maulkorbgesetz“ itp. Czy to nie szarlataneria, czy to nie kroczenie w szeregi radykalno-socjalistyczne?

Jak się ta nieliczna grupka, zwąca się lewicą sejmową, a która dotąd jeszcze ulega dawnemu wpływowi p. Romanowicza, na rzecz tę zapatruje, nie jest mu chyba tajem. Przecież większością dwu głosów odrzuciła pierwotnie jego wniosek wyjścia z izby w czasie uchwalania wniosku p. Urbańskiego i dopiero pod groźną nową rozbicia się klubu przy samym końcu sejm, zdecydowała się na ten śmieszny, ubliżający „exodus“.

Dziś p. Romanowicz, widząc, iż grunt z pod jego nóg się usunął, a sztandar w błocie katastrofy Kasy oszczędności się zwalał, nawołuje lewe skrzydło do nauceńcia się od konserwatystów „solidarności, usuwania różnic w odcieniach, łączenia się w wielkich zadaniach a przyjdzie chwila — zapewnia „Słowo polskie“ — kiedy tym, którym się zdaje, że społeczeństwo składa się tylko z tych, co mają ciągnąć i z tych, co mają powozić, kraj powie: zleż z kozła!“

Tak? Być może, że kraj powie kiedyś tym, którzy dziś powożą: zleż z kozła — i niewątpliwie posłuchają oni wówczas głosu kraju. Ale kraj od dawna komu innemu mówi: nie chcę ani abyś powoził ani dowolnie ciągnął — a on przecież nie słucha. Czyż rozbić się lewicy sejmowej nie było głośnym wołaniem do p. Romanowicza i jemu podobnych, którzy z gruntu demokratycznego wleźli w bagno socjalizmu i radykalizmu: „zleż z kozła“?

P. Romanowicz udął, że nie słyszy tego i dziś — o święta naiwności — nawołuje stronnictwo lewicy do solidarności pod swoim naturalnie przewodem — a one mu słusznie odpowiadają: zleż z kozła, bo wiesz nas na manowce radykalno-socjalistyczne!

Z po za murów rękopij prawnych

Szowinizm niemiecki w Austrii święci dalej orgie i to na całej linii, nie oszczędzając ani zasad wiary, ani państwa, ani logiki. Dzień 1 kwietnia ma być jedną z dat epokowych owego ruchu. Tak chcą, tak postanowili pruscy agitatorzy w Wiedniu, Schoenerer i Wolff. W tym dniu ma się odbyć gromadne przejście 10.000 Niemców w rozmaitych stronach monarchii z łona Kościoła katolickiego na ewangeliozizm, który — jak oświadcza owi szowiniści — jest prawdziwie niemieckim chrześcijaństwem.

Tylko ślepy mógłby zaprzeczyć, że istotnie zatruty posiew owych agitatorów, nadużywających religii na cele polityczne, nie wyda się plonu.

Jakiś szal ogarnia Niemców austriackich na prowincyi: inteligencya, kupcy, studenci, rzemieślnicy, chłopci na niedorzeczne wołania *Los von Rom* rzucają katolicozizm. Wiohzenia, które zrazu lekceważono i wśmiano, dzisiaj wstępują do rozmiarów orkanu. Pastorzy, wbrew wezwaniu ek. kościelnej ewangelickiej rady naczelnej, najwyższego urzędu ewangeliozmu austriackiego, rzucili się także w wir agitacji i ręka w rękę idą z prusofilami.

Co zabawniejsza, z Schoenererem i Wolffem, acz to antysemitę, sprzymierzył się teraz co do agitacji za protestantyzmem organ gieldowo-liberalnej bezwyznaniowości, osławiona *Neue Freie Presse*. Otworzyła ona w swych łamach osobną rubrykę p. t. „Zur Uebertrittsbewegung“ (Ruch odstępczy) i z ra-

dośną złościwością, z gorliwym poklaskiem zaznacza wszystkie podkopy przeciw Kościołowi w pierwszym rzędzie, przeciw Austrii w drugim, boć cały ten ruch jest niczem innym, jak działalnością ku osłabieniu i rozbiociu Austrii wymierzoną.

A równocześnie ten dziennik i sfery za nim stojące, mają czelność uważać się za powołanych patryotów austriackich i w imię tego patryotyzmu żądać niemieczania Słowian. Rząd jest wobec ruchu bezsilnym, gdyż ustawodawstwo kościelne, zredagowane w r. 1868—1878 pod wpływem gabinetów liberalnych, zasłania agitatorów przed wszelką odpowiedzialnością i otwiera szerokie dla ich podkopów przeciwpaństwowych pole. To ustawodawstwo krępuje także i wszelką działalność prywatną katolików na wypadek, gdyby chcieli wystąpić przeciw agitacji za prusofilstwem maskowanym draperiami protestantyzmu.

Tutaj właśnie pokazuje się, jak rzeczy i pojęcia najlepsze bywają nadużywane ku celom najgorszym. Rękopije prawne, jakimi państwo nowożytne zabezpiecza swobodę i bezpieczeństwo osobiste swoich obywateli, wolność sumień, obronę prawną i wymiar sprawiedliwości — te wszystkie rękopije prawne, które w początkach wieku bieżącego tworzyły ideał wszystkich polityków, dopatrujących w nim źródła i podstaw odrodzenia ludzkości; — te wszystkie rękopije spadły dzisiaj na poziom najbrudniejszych narzędzi, z pomocą których garść sprzedających szalbierzy, klika wyzyskiwaczy i oszustów, szajka hultajów spiskuje przeciwko spokojowi i przyszłości całego ogółu obywateli.

A ci obywatele, biorący zarazem udział w rządzie, który jest wykonawcą ich dążeń i zapatrywań, są bezsilni wobec owej szajki tylko dlatego właśnie, że ta ostatnia kryje się po za mur rękopij prawnych, ustanowionych dla dobra ogółu.

I nie w jednej Austrii widzimy to zjawisko. Czemże bowiem jest cała kampania syndykatu dreyfusowego przeciw Francyi, jeżeli nie potwornym wyzyskaniem rękopij prawnych, danych przez państwo obywatelom, na szkodę tegoż państwa? Syndykat kłamie, spotwarza, puszcza wieści niepokojące i nieprawdziwe, rzuca między masy hasła podniecające, wprowadza rozstrój społeczny, osłabia powagę władz, słowem, działa na szkodę państwa w sposób rewolucyjny, lecz rząd mimo to nie może przeciw niemu wystąpić, gdyż się zastania zręcznie paragrafami prawa i strony formalnej tegoż ostatniego nie narusza.

Ot, naprzykład ostatnia historia: dwóch dreyfusistów, Gabryel Monod i dr. Gibert twierdzą publicznie, że prezydent Faure zażądał tego ostatniego ze wszystkimi tajemnicami sprawy Dreyfusa, tymczasem sekretarz Faure, p. Le Gall udawadnia, że twierdzenie obu dreyfusistów jest najpospolitszym kłamstwem. Pomimo to, owo kłamstwo, mające na celu zbalamucenie opinii publicznej i oddziaływanie na przekonania radoów trybu-

nału kasacyjnego, musi pozostać niekaralnym, gdyż kodeks karny nie przewidział takiego przestępstwa, a swoboda obywatelska zakazuje karać bez podstaw prawnych i bez sądu.

Z bieżącej chwili.

Lwów 31 marca.

Spór między Niemcami a Anglią i Ameryką w sprawie wysp Samoa (w Australii) znów się zaognia. Nieszczęsna konwencja z r. 1889, mocą której na Samoa urządzono kondominium tych trzech mocarstw, stała się niewywozerną źródłem waśni. Najlepiej byłoby podzielić się temi wyspami, na co Niemcy ochętnieby się zgodzili, tylko że Anglia bardzo małą tylko, Ameryka zaś wcale żadnej nie ma ochęci do tego. Dla Amerykanów (którzy tam wedla konwencji najlepiejjszy port na całym Cichym oceanie, Pago-Pago posiadają) ma Samoa obecnie jako stacya na drodze do Kalifornii, na Hawaje do Filipin całkiem inne znaczenie, niż dawniej. Anglia zaś, mająca swoje spory z Ameryką, np. o do Kanady, kanału Nikaragua itd., właśnie się stara przysłużyć Ameryce na Samoa. Niemcy wystosowali w tej sprawie notę w Waszyngtonie, w której skarżą się na postępowanie komendantów angielskich i amerykańskich okrętów wojennych na Samoa (w sprawie następnego tronu) oświadczając, że się majoryzować nie dadzą. Odpowiedź na notę niemiecką jeszcze nie nadeszła — jeśli wypadnie odmownie, to sprawa jeszcze bardziej się powikła.

Tak stały rzeczy wedle wiadomości, jakie mieliśmy przedwczoraj. Ogółem rokowania muszą się przewlekać z powodu, że Apia (stolica Samoy) nie ma bezpośredniej komunikacji telegraficznej, więc zasiąganie wiadomości z Apii dzieło czasu wymaga.

Londyńskie „Biuro Reuters“ doniosło z Berlina, iż rząd niemiecki remonstrował w Waszyngtonie przeciw zleceniu, jakie rząd amerykański dał swemu admirałowi w Apii Kantzowi, aby działał wedle tego, co uchwali większość trzech mocarstw, a zatem wbrew konwencji byłyby Niemcy majoryzowane. A dalej donosi, że na tę notę nadeszła z Waszyngtonu do Berlina odpowiedź przyjaźna — rząd amerykański uznaje zgodność trzech mocarstw jako warunek wszelkiej stałej akcyi, i polecił swemu komisarzowi na Samoa, aby przyjaźnie i pojedynawo postępował wobec przedstawicieli interesów niemieckich na wyspach, i wszystkiego unikał, coby mylnie pojęciem być albo niechęć wywołać mogło.

Według onegdajszych wiadomości londyńskich odbywały się w Waszyngtonie dalsze konferencje między ambasadorami niemieckim, angielskim i ministrem spraw zagr., które atoli nie zbliżyły załatwienia. Rząd amerykański zaprzecza, jakoby Niemcy proponowały, aby Ameryka odwołała z Apii Chambersa (naczelnego sędziego i administra-

67

PRZYGODY Brygadiera Gerarda.

Na tle wojen napoleońskich
napisał
CONAN DOYLE.
Z angielskiego tłumaczył St. Otwinowski.
(Ciąg dalszy).

Taki zwyczajnie był sposób postępowania cesarza. Rozmawiał nieraz z tobą jak z bratem, lub przyjacielem, pozwalał zapominać o otchłani leżącej między nim a tobą; naraz jednym słowem lub wzrokiem dawał ci do zrozumienia, że otchłań ta nie do przebycia. Nieraz, gdy pieszcząc się z moim starym legawcem ośmieliłem go tak, że łapami opierał się o piersi moje, aż go strącać musiałem na ziemię, przychodził mi na myśl cesarz i jego sposób postępowania.

Obrócił konia i skierował się do powrotu, ja postępowalem za nim.

Gdy się odezwał po chwili, słowa jego zamroziły mi krew w żyłach.

— Nie mogłem usnąć, póki się nie dowiedziałem, jak ci się powiodło. Drogo mnie te papiery kosztują: bo za mało mam żołnierzy, aby jednej noocy utracić aż „dwóch“.

Gdy powiedział „aż dwóch“, zimno mi się zrobiło.

— To pułkownik Despienne, zastrzelony? — zapytałem drżącym głosem.

— A kapitan Tremeau zarabany.

Gdybym był wy echał kilka minut wcześniej, mógłbym go uratować.

Przeciwnik jego uciekł przez pola.

Przypomniałem sobie, że na chwilę przed przybyciem cesarza, jakiś jeździec umykał przez pola. Umyślnie obrał tę drogę, aby wyminać mnie. Gdybym był o tem wiedział, a Violetta nie była ranna, śmierć starego mego towarzysza byłaby pomszczoną.

W smutku pogrążony, przedstawiałem sobie w duchu scenę tej walki pałacowej i pytałem siebie, czy nie to ramię zeszytywało było powodem porażki Tremeau'a, gdy Napoleon przerwał mi tok moich myśli.

— Teraz, brygadyerze — rzekł — ty jesteś jedynym z ludzi, który się dowiesz, gdzie te papiery mają być ukryte.

Nie wiem, czy to było grą wyobraźni ale na chwilę, zdawało mi się, że w tonie mowy cesarza nie było ani oienia smutku. Nie miałem czasu głębiej zastanowić się nad tem, gdy znowu przemówił cesarz, a ze słów

jego przekonałem się, jak go niesprawiedliwie posadziłem.

— Tak, drogo opłaciłem odzyskanie tych papierów — ożwał się, kładąc rękę na piersi, przyczem odezwał się szelest papieru. Żaden człowiek nie miał nad nich wierniejszych sług, żaden od początku świata.

Tymczasem przybyliśmy na plac walki Pułkownik Despienne i ów człowiek, którego zaraz z początku walki zastrzeliliśmy, leżeli obok siebie, a konie ich pasły się z zadowoleniem między topolami.

Kapitan Tremeau leżał naprzeciw nas na wznak, ręce i nogi wyciągnięte, trzymając w jednym ręku złamany pałasz. Tunika była rozpięta, a przez otwór koszuli, jakby ciemna chustka, zwiślał płat skrzepniętej krwi. Z pod zawieszonych wąsów widać było błysk zaościętych zębów.

Cesarz zeskokczył z konia i nachylił się nad ciałem nieboszczyka.

— Ten był ze mną w każdej wyprawie, począwszy od Rivoli — rzekł ze smutkiem — a w Egipcie jeszcze należał do moich starych mruków. Oby każdy z nas znalazł tak chwalebny śmierć.

A ja dodałem ze wzruszeniem: — Amen.

Była pięćdziesiąt kroków od tego miejsca ołata, której gospodarz, wystraszony ze snu

tententem kopyt końskich i strzałami pistoletów wybiegł na drogę.

Stał teraz i przestraszonym wzrokiem patrzył na cesarza.

Jemu powierzaliśmy pieczę nad nieboszczykami i koniami, jemu też oddałem Violetę ranną a sam wsiałem na konia Montluca. Bo o zwrot Violety mogłem się upomnieć i nie lękałem się o jej odzyskanie, z koniem Montluca byłaby większa trudność.

I na rany mojej poczciwej klaczy trzeba było mieć wzgląd, bo mieliśmy przed sobą jeszcze daleką jazdę.

Cesarz nie wiele mówił jadąc z powrotem.

Może śmierć Despienne'a i Tremeau'a usposabiała go tak posępnie.

Zawsze był zamknięty w sobie, a jakże można było wymagać, aby w czasie, kiedy co chwila dowiadywał się o powodzeniu nieprzyjaciół lub o odstępstwie swoich, miał być zabawnym towarzyszem.

Pomimo to, gdy pomyślałem, że ma w zanadrzu papiery, do których taką wagę przywiązywał, a które przed chwilą zdawały się być stracone na wieki i że to ja odzyskałem je napowrót, ożwał, że na więcej względów zastąpiłem.

I on musiał wpaść na tę samą myśl, bo gdy dojeżdżaliśmy do lasu, począł mówić sam o tem, o co ohoiałem go zapytać.

— Co się tyczy papierów — rzekł — już ci powiedziałem, że oprócz mnie i ciebie, nikt nie będzie wiedział, gdzie mają być ukryte. Kazałem mamelukowi, aby wyniósł trzy łopaty do gołębnika, ale do jakiego celu, tego on nie wie. W poniedziałek ułożyliśmy plan przeniesienia tych papierów z Paryża. Try osoby były w tej sprawie wtajemniczone: dwóch mężczyzn i jedna kobieta. Kobieta powierzyłbym swe życie, który więc z tych dwóch mężczyzn zdradził tajemnicę, nie wiem, lecz dowiem się z pewnością.

W czasie tej mowy jechaliśmy w oieniu drzew; a cesarz uderzał co chwila szpicrutą po cholewach i zadywał szczyptę po szczyptcie tabaki, jak to było jego zwyczajem w chwilach wzruszenia.

— Dsiwisa się pewnie — ciągnął po chwili — dlaczego ci draby nie zatrzymali karety w Paryżu, ale powolili jej dojechać do Fontainebleau.

Szczegół ten nie przyszedł mi na myśl, żeby jednak nie okazać braku bystrości umysłowej o jaki mnie zawsze posadzał cesarz, odpowiedziałem, że istotnie mnie to śdziwilo.

(Dok. nast.)

Kompletne wyprawy ślubne, płótna, stołową bielizną, chustki płócienne i ręczniki poleca najtaniej M. LUDWIG Lwów, plac Maryacki 8.

tor), a natomiast one przestają popierać Matafaę (który dawniej był królem Samoy; Amerykanie i Anglicy popierają Tanę, syna zmarłego kóla, Malietoy), i oświadcza, że podstawę porozumienia należy istotnie szukać we wzajemnych ustępstwach, wszelako dotychczas mało jest skłonności po temu, a mianowicie Ameryka nie chce odwołać Chamberta.

Rząd amerykański ma być wielce niezadowolony ze swego ambasadora w Berlinie, Whita, który staje raczej na stanowisku niemieckim niż amerykańskim, i dlatego dalsze rokowania mają być prowadzone w Waszyngtonie.

Amerykanie podobno postanowili przy pomocy Anglików stworzyć fakt dokonany, wypędzając Matafaę, co naturalnie rokowania — uprościło. Wczoraj nadeszła do Siednej (w Nowej Holandji) wiadomość, że między Amerykanami i Anglikami a krajowcami przyszło do nowych walk; wojsko amerykańskie i angielskie wyładowało; Niemcy zachowali się neutralnie; w potocznych poglądach trzech państw angielskich; kolonistów europejskich zabrano na okręty wojenne i pisze:

Resztę podają telegramy, któreśmy otrzymali. Jak rozumiem wiadomości londyńska, że przebieg rokowań między Niemcami, Ameryką i Anglią jest zadowalający — trudno się domyśleć. Bo pytanie: dla kogo zadowalający. Cy. Berlińska prasa zapewniała, że Niemcy nie odstąpią od swego; natomiast monarchijscy *Allg. Ztg.* sądzi, że obecnie w żaden sposób nie mogą Niemcy bezwarunkowo zadziierać się z Anglią i Ameryką.

„Porozumienie przeto z Anglią, a także Ameryką, do jakiego właśnie dąży polityka niemiecka, jest w obecnym położeniu świata, bezwzględnie pożądanem tam, gdzieby to nas nie narażało na przeciwnieństwo z Rosją.

Ciekawa rzecz, jak opiewa konwencja anglo-rosyjska co do Chin, która wedle doniesień londyńskich jest już zawartą. Tak donosi *Daily Telegraphic* i dodaje, że konwencja jest krótka i traktuje tylko o sferze wpływu obu mocarstw. Zapewne więc Anglia rzeka się swojej zasadniczej polityki „wrót otwartych”, a przystąpiła do rosyjskiej, polegającej na ograniczeniu „sfer wpływu”, to znaczy rozbioru Chin. *Pester Lloyd* donosi, że poseł angielski w Pekinie, Macdonald, wyjechałszy za urlopem, już nie wrócił do Pekinu, a to z powodu szorstkiego występowania przeciw Rosyanom. Jeżeli Anglia czyni gabinetowi rosyjskiemu ustępstwa w sprawie chińskiej, to widocznie dlatego, że chce go sobie ująć, aby mogła w spokoju pokonać Egipt i Sudan, w czym wedle konwencji anglo-francuskiej, Francja, jak za pewniają, zobowiązała się jej nie przeszkadzać.

Cała waga polityki powszechnej przeniosła się do Chin. Nawet Dania tam sięga; parlament duński uchwalił przedłożenie, wynoszące 60.000 zł. na wysłanie krążownika na wody wschodnio-azjatyckie.

Obiega wiadomość, że rząd Stanów Zjed. zupełnie zaniechał budowania kanału w Nikaragui, i że już się porozumiał z francuskim towarzystwem kanału Panama. Rzecz ciekawa, że Ameryka coraz usilniej występuje na polu handlowym jako rywalka w Europie. Utworzono już linię parowców między Nowym Jorkiem a Saloniką, i pierwszy jej statek już przybył do Saloniki.

Bank krajowy.

Wydane obecnie sprawozdanie za r. 1898 dyrektora Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji z W. Ks. Krakowskiem, zaznacza, że rozwój Banku w r. 1898 był pomyślny gdyż w ciągu roku 1898 umieszczono listów zastawnych Banku za 4,601.400 zł. Zysk na sprzedaży i kupnie efektów własnych wynosił w roku ubiegłym 36,343 zł. 97 ct.

Jakkolwiek już z dniem 1 stycznia 1898 przystąpił Bank do udzielania pożyczek melioracyjnych w gotówce, to jednak w ciągu całego roku udzielił Bank zaledwie 2 pro menty melioracyjne, a stało się to skutkiem tego, że przepisy wydane dla tego rodzaju pożyczek, zawierają formalności, których atoli Bank kraj. nie stawia w celu utrudnienia tego rodzaju kredytów, tylko są one zastrzeżone przez samą ustawę, z d. 6 lipca 1896 l. 144 dz. u. p. a względnie przez rozporządzenie wykonawcze z d. 20 kwiet. r. 1897 l. 111 dz. up.

Co do interesów parcelacyjnych to w roku 1898 interweniował Bank krajowy w następujących dalszych (częściowych lub zupełnych) parcelacjach dóbr: Dikowice pod Zbarażem, Kobyła pod Zbarażem, Wołczy pod Starem Miastem, Towarni pod Starem Miastem, Stupnicy pod Samborem, Tarnawicy Polnej pod Tłumaczem, Stryjówki pod Zbarażem, Włoczkowice pod Śniatynem, Uhornik pod Stanisławowem, Podjasienia ad Zbydniów pod Bochnią i Bielezy pod Brzeskiem.

Zakończono przez Bank Krajowy i kapitałem jego wedle dotychczasowych zasad popierane przedsiębiorstwa przemysłowe, jako to: „Akcyjna Garbarnia” w Rzeszowie, „Pierwsze gal. Towarzystwo akcyjne budowy wagonów i maszyn” w Sanoku i „Pierwsze gal. Towarzystwo akcyjne dla przemysłu chemi-

cznego” we Lwowie, rozwijają się pomyślnie. W r. 1898 objął Bank krajowy kierownictwo Syndykatu i wziął w nim stosowny udział dla rozsprzedaży 1400 akcyj w kwocie 700.000 zł. w a., wydanych przez „Gal. akcyjne Towarzystwo Przemysłu Cukrowniczego” w Przeworsku na budowę własnej rafinerii cukru. I to Towarzystwo stoi już na silnych podstawach i rokuje wielkie korzyści dla akcjonariuszów, przemysłu krajowego i rolników, sąsiadujących z jego fabrykami.

Interes hipoteczny Banku wykazuje w roku 1898 dalszy wzrost. Z r. 1897 pozostało niezalanych: 330 podań o pożyczki hipoteczne na łączną kwotę zł. 3,097.750, w roku 1898 weszło nowych: 1.419 podań o pożyczki hipoteczne na łączną kwotę 12,400.060 razem więc było w roku 1898 do załatwienia: 1.749 podań na zł. 15,497.810 z tego Bank w roku 1898 załatwił odmownie: 287 podań na kwotę 3,498.450 z pozostałymi zaś: 1.462 podań na kwotę zł. 12,059.360, wydał Bank nowych promes: 1.034 na pożyczki hipoteczne w kwocie 7,868.200 pozostające jeszcze niezalanych 423 podań na kwotę zł. 4,191.150.

Wyplacił bank w ciągu r. 1898 walutę: 25 pożyczek na dobra ziemskie w kwocie zł. 1,083.000, 218 pożyczek na realności miejskie w kwocie 3,991.600 zł. 540 pożyczek na włościańskie w kwocie 511.950 zł., razem 783 pożyczek w kwocie 5,586.550 zł. co łącznie z pożyczkami, wyplaconymi przez bank w latach poprzednich czyni 9,904 pożyczek w ogólnej sumie 61,874.460. Z tego dano na dobra ziemskie 618 pożyczek w ogólnej sumie 23,145.750 zł. czyli 37.40 proc., na domy murywane w miastach 2,580 pożyczek w ogólnej sumie 32,868.050 zł., czyli 53.12 proc., na małą własność rolną, przeważnie włościańską, 6,706 pożyczek w ogólnej sumie 5,860.650, czyli 9.43 proc.

Niespłaconych z dniem 31 grudnia 1898 pożyczek pozostało: 4.729 4 pro. pożyczek w kwocie 28,376.840 zł. 10 1/2 ct. — 3.539 4 1/2 pro. pożyczek w kwocie 14,988.979 zł. 39 ct. razem 8,268 pożyczek w łącznej kwocie 43,365.819 zł. 49 1/2 ct.

Z końcem roku 1898 zalegały raty u: dłużników z roku w sumie

1	1892	433 zł. 86 ct.
5	1893	6.115 „ 83 „
6	1894	6.617 „ 32 „
7	1895	6.797 „ 35 „
30	1896	15.521 „ 94 „
198	1897	49.249 „ 49 1/2 „
1.634	1898	215.841 „ 59 1/2 „

razem u 1.634 dłużników wynosiła cała zaległość ratalna 300.577 zł. 39 ct.

Z powyższych zaległości wypadła zaległość 137.937 zł. 06 ct. u 38 dłużników na większe posiadłości, 60.059 zł. 54 1/2, u 81 dłużników na realności miejskie, a 102.580 zł. 78 1/2, u 1515 dłużników na grunta włościańskie.

Zysk w oddziale hipotecznym w roku 1898 wynosi 103.023 zł. 65 ct., zmniejszył się przeto o 19.760 zł. 66 1/2 ct. — skutkiem zaprowadzonego nowego podatku rentowego, który bank z tej rubryki opłacił był zmuszonym. Nie uwzględniając tego wydatku, pozostałby był zysk tego oddziału niezmiennym.

Fundusz rezerwy specjalny dla oddziału hipotecznego, wynoszący z dniem 31 grudnia 1897 roku 401.835 zł. 36 1/2, doszedł w ciągu r. 1898 do sumy 456.677 zł. 78 ct. został zatem powiększony o 54.842 zł. 41 1/2 ct.

Pożyczek w obligacjach komunalnych udzielił Bank w r. ubiegłym 31 w ogólnej sumie 456,600 zł.

Raty przypadające Bankowi na spłatę kapitału i na procent, wpływały w oznaczonym terminie, lub wkrótce po terminie. Zysk w oddziale komunalnym w r. 1898 wynosi 9.388 zł. 99 ct.

Pożyczek kolejowych przyznał bank w roku ubiegłym 3 a mianowicie: dla kolei Delatyn-Kolomyja-Stefanówka 787.400 zł. dla tejże kolei pożyczka druga 2,600.000 zł. i dla kolei Trzebinia-Skawce 1,660.000 zł. czyli razem 5,047.400 zł.

Z tych pożyczek wyplaconą została w roku 1898 tylko pierwsza pożyczka dla kolei Delatyn-Kolomyja-Stefanówka w kwocie zł. 787.400 zł., zaś dwie następne pożyczki w ciągu r. 1899 wyplacone zostaną. Zaległości w tym dziale nie ma żadnych, zysk wynosił w roku 1898 1.536 zł. 93 1/2 ct., a specjalna rezerwa z końcem roku 7.163 zł. 66 ct.

Co do oddziału bankowego to w r. 1898 podano do eskontu 47,986 sztuk weksli i warrantów na ogólną sumę 35,864.063 zł. 54 ct. z tego odmówił Bank przyjęcia: 11,592 sztuk na sumę 6,008.399 zł. 44 ct. 36.394 sztuk zaś na sumę 29,855.664 zł. 10 ct., czyli 83.25 proc. ogólnej kwoty zgłoszonej Bank zeskontował.

W porównaniu z r. 1897 podano do skupu w r. 1898 więcej o 3,617 sztuk weksli w kwocie 6,523.992 zł. 97 i zeskontowano więcej 1,915 sztuk weksli na kwotę większą o zł. 8,226.729 zł. 06 ct.

Ogólny zysk w oddziale bankowym wyniósł w roku 1898 zł. 329.991 ct. 81 w a., i zwiększył się w porównaniu z takimże zyskiem z r. 1897 o kwotę zł. 42.748 ct. 46 w a.

Do kredytu wekslowego w Banku krajowym na rok 1898 dopuszczonych było w r. ubiegłym 118 stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. W ciągu tegoż roku Bank eskontował 12.755 sztuk ich weksli na ogólną

sumę zł. 6,930.613-81, saldo tych weksli z dniem 31. grudnia 1898 wynosiło sztuk 2.601 na zł. 1,628.213-94.

Rozwój Filii w Krakowie był w roku ubiegłym również zadowalającym, jak w roku poprzednim, a filia przy okazałych już obrotach, przyniosła bankowi zupełnie odpowiednio oprocentowanie, przeznaczonych dla niej przez zakład centralny funduszów. Liczba zastępstw banku wynosiła 65.

Sprawozdanie to, świadczące o niezbyt pomyślnym wprawdzie ale za to spokojnym i pewnym rozwoju banku, zostającego pod kierownictwem dyr. dr. Alfreda Zgórskiego i dr. Domaszewskiego, kończy się zaznaczeniem, że zysk z roku 1898 wynosi zł. 199.393 ct. 68 i pół w a. czyli o zł. 33.594 ct. 09 w a. więcej aniżeli w r. 1897 i został on po myśli statutu rozdzielony między majątek zakładowy i rezerwy Banku.

Uwzględniając powyższe powiększenie wynosi obecny majątek banku w kapitale zakładowym i rezerwach 2,934.228 zł. 30 i pół ct., strącając zaś kwotę zł. 21.222 w a. będącą własnością dłużników komunalnych, wynosi zwiększenie się majątku banku po nad pierwotną dotację 1,000.000 zł. kwotę 1.913.006 zł. 36 i pół ct. uzbieraną przez bank w ciągu piętnastu lat jego istnienia.

TEATR.

(*Woźnica Henszel, sztuka Gerharda Hauptmana, przekład Margi Dulębianki, wystawiona we Lwowie po raz pierwszy 29 marca*.)

Zawód bolesny spotkał tych, którzy w „Dzwonie zatopionym” widzieć chcieli zapowiedź przyszłej działalności Hauptmana. Oczekując na nowe dzieło zapytano w ciekawości, jakim będzie, czy stanie w rzedzie „Tkaozy”, czy „Hanusi” i „Dzwonu”? A odpowiedź na to była już w samym „Dzwonie” tylko nie wszyscy umieli ją odczytać. Dla ludzkiej natury kraj poezji i ideałów zamknięty, człowiek przykuty do ziemi tylko po niej chodzić pewnie umie i tworzyć dla niej. Biada mu, gdy orlem w górę wylecieć zapragnie: padnie i zginie jak Henryk, mistrz odlewacz dzwonów. Taka była myśl przewodnia „Dzwonu zatopionego”.

To też nie czar poezji i nie świat baśni ozarodziejkiej „Hanusi” i „Dzwonu” przemawia do nas z ostatniego utworu, to szmat szarego realizmu, smutne dzieje codziennego życia stawia nam przed oczyma „Woźnica Henszel”.

W skromnej chacie woźnicy Henszla umiera jego żona Amalia, a w duszy jej niepokój, bo zostawia w kolebce dziecię, o któregolasy drży, przeczując, że po śmierci jej mać pojmie za żonę dziewczę Hankę. To przeczuco zatrzuwa jej ostatnie chwile. To też przed śmiercią skłania męża, by dał jej przyrzeczenie, że z Hanką się nie ożeni.

Wkrótce potem śmierć ją zabrała. Został Henszel sam z dziećmi, a w domu jego gospodynią Hanka. Obawy żony spełniły się: mimo złej sławy Hanki i słuchów, że miała dziecko — samotność i brak dozoru w gospodarstwie skłania Henszla do małżeństwa z nią, małżeństwo szczęścia jednak nie przyniosło. Dziecię umarło — gospodarstwo jakoś się nie wiezie, a Hauka romansuje z garsonem Żorzem. Daje mu pieniądze przez męża zapracowane. Pocziwy Henszel odszukał dziecko Hanki, w tajemnicy przywiózł je do domu, chcąc sprawić jej radość, ona jednak odrzuciła je brutalnie od siebie, bo żarna struna szlachetniejsza nie drga w jej duszy, nawet uczucie macierzyńskie jest jej obce. Oczywiście, że pożycie małżeńskie szczęśliwym być nie może. Henszel, długi czas oszukiwany, ślepym był na wszystko, dopiero raz w gospodarstwie, w kłótni ktoś otworzył mu oczy na wszystko. Świadomość o tem dobija i tak przynęcionego człowieka — uważa nieszczęście za karę nieba, wymierzoną za niedotrzymanie danej żonie obietnicy. Wróciwszy do domu po dłuższej walce z sobą odbiera sobie życie.

Oto treść pięcioletniego dramatu. Stworzył w nim autor rzecz doskonałą realistyczną i skończoną. Wszystko tu nieskończone proste, a prawdziwe, ludzie żyją i ruszają się przed nami, dialog doskonały, odzwierciedlający wiernie życie codzienne: słowem jest to jeden z najdoskonalszych okazów scenicznego realizmu. Wszystko tu konsekwentnie przeprowadzone, wszystko zmierza do wytyczonego celu, ani jednej drobnostki nie ma, któraby była niepotrzebna.

A za tem mielibyśmy przyed sobą dzieło artystycznie doskonałe! Czy jednak dramat ten zaspokoić zdoła potrzeby duszy, pragnienia widza? Nie, podziwiać można robotę mistrzowską, talent niezmierny, ale opuszcza się teatr z niesmakiem i niezadowolaniem. Jednej rzeczy brak tej sztuce — oto tegoż dzieła tak zamiedzywanego „piękna”: wymagamy dziś od sztuki prawdy, a piękno zostawiamy na boku.

A więc, gdy piszemy dzieje człowieka i jego życia, usuwamy z niego wszystko oo piękne, oo podniosłe. Przekonać choemy czytelników, że życie ludzkie jest złe i smutne. Grzeszymy w tem dwa razy, raz usuwając piękno, drugi raz mijając się z prawdą, bo świat cały jak i życie ludzkie stworzone są tak, że obok stron ciemnych mają strony

świetlane. Mijano się z prawdą dawniej, idealizując wszystko w sztuce, dziś, mijamy się z prawdą, idąc w przeciwnym kierunku.

To było powodem, że przedstawienie Henszla przyniosło znacznej części słuchaczy rozczarowanie i niesmak. Do spotęgowania tego wrażenia przyczyniło się znacznie tłumaczenie p. Dulębianki, która rzeczy i zwroty, w oryginalnie w delikatniejszej podane osłonce, podała w bardzo trywialnej formie; takie słowa jeszcze nigdy dotychczas nie padły ze sceny.

Rolę Henszla powierzono p. Jaworskiemu. Wybrał z niej w pierwszych czterech aktach bardziej zwycięsko niż spodziewaliśmy się — mniej dobrze wypadł natomiast akt V, oddający walkę w duszy Henszla, nim zdecydował się odebrać sobie życie. P. Stachowicz, zamiast grą zlagodził trywialność postaci Hanki, spotęgowała ją jeszcze skrajnie realistyczną interpretacją. Dlatego też zwolennicy skrajnego realizmu mogli być grzej zachwyceni. Świetnie grał p. Nowacki garsona Żorza, p. Feldman Welmerskircha i p. Hierowski właściciela gospody Siebenhaara. P. Rybička prawdziwie skończoną grą w roli umierającej Amalii wybiła się na pierwszy plan. W ogóle przedstawienie przygotowane dość starannie.

Dr. Eng. B.

KRONIKA.

Lwów dnia 31 Marca.

Mianowania. Cesarz nadał sekretarzowi dyrektora skarbu w Czerniowiec Janowi Tymiejskiemu tytuł radcy skarbowego.

Minister skarbu zamianował komisarzów skarbowych Antoniego Skrzyńskiego, Szymona Bergera i Leopolda Orszulskiego starszymi komisarzami skarbowymi, komisarza skarbowego Karola Żurakowskiego sekretarzem w okręgu lwowskiej dyrekcji skarbowej, a inspektora skarbowego Jana Otta starszym inspektorem i sekretarza skarbowego Antoniego Szufflera radcą w okręgu dyrekcji skarbowej czerniowieckiej.

Ministerstwo skarbu zamianowało w służbie utrzymania ewidencji katastru podatku gruntowego elewów ewidencyjnych: Eugeniusza Fedorowicza, Stanisława Michalika, Marka Bernfelda, Włodzimierza Macielnińskiego, Józefa Stojewskiego i Wilibalda Noah, tudzież technika lasowego Antoniego Smółkę geometrami ewidencyjnymi II klasy w XI klasie rangi.

Wyższy sąd krajowy lwowski zamianował asystentami sądowymi praktykantów: T. Malawskiego, E. Babicza, A. Bulińskiego, K. Kłodzińskiego, W. Wodziańskiego, dr. S. Marowskiego i J. Młodzianowskiego.

Ze sfer duchownych. Książę biskup krakowski nadał ks. Maciejowi Foxowi godność prałata-scholastyka, a ks. dr. Władysławowi Bandurskiemu godność kanonika gremialnego w kapitule katedralnej w Krakowie.

Prawidłowy rach w Kasie oszczędności zapanował na stałe. Wkłady w miesiącu marcu doszły do sumy 1,550.000 zł. Cofnięcia sum wypowiedzianych wynoszą 1,300.000 zł. Nowy statut Kasy oszczędności zatwierdzony przez rząd dozwala na podjęcie wkładów do wysokości 500 zł. bez poprzedniego wypowiedzenia.

Galicyjska Kasa oszczędności. Z Wiednia donoszą, że lwowska gal. Kasa oszczędności nie skorzysta z lombardowego kredytu, udzielonego jej przez bank austro-węgierski, lecz przeciwnie Kasa spłaciła już długi w tym banku dwa miliony.

Śnieżyca i zimno nie tylko we Lwowie panują, ale i w Krakowie przeszkadzają w drówek po Bożych Grobach.

Pożłagiem błyskawicznym połączone będą od 1 maja Lwów-Czerniowiec-Bukareszt. Pojazd ten ze Lwowa będzie wychodził o g. 2 m. 36 po północy, w Czerniowiecach stawać będzie o g. 7 m. 19 rano. Z powrotem wychodzić będzie z Czerniowiec o g. 7 m. 6 wieczorem a do Lwowa przychodzić o g. 12 m. 30 w nocy.

Nieuczelnia oferta. Do lwowskiej reprezentacji towarzystwa ubezpieczeń „Feniks” nadszedł z Krakowa list, podpisany nazwiskiem Robert Kunz, a ofiarowujący za kwotę 2000 koron sprzedaż tariff gradowych krakowskiego towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń. List ten przesyłany został do dyrektora „Feniks” w Wiedniu, a zastępca dyrektora p. Males postąpił bardzo lojalnie i list ten nadesłał prywatnie jednemu z dyrektorów naszego towarzystwa. Otrzymałszy list, dyrekcja towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń udzieliła do dyrekcji policji krakowskiej z prośbą o wykrycie autora nieuczelnia oferty. Wczoraj zarządziła policja aresztowanie autora oferty w osobie egzaminowanego praktykantatowarzystwa St. Andrasszka.

Od aresztowanego odebrano wszystkie notatki, tak, że towarzystwo nie poniosło żadnej szkody. Czyn ten zlamal całą karierę młodego człowieka, członka znacznej rodziny którą okrył głębokim smutkiem, a dodać należy, że aresztowany urzędnik ożenił się zaledwie przed kilku miesiącami. Do tak nieuczelnia kroku, do zamiaru zdradzenia własnej instytucji, która go dobrze opłacała i w której miał zapewniony awans, popchnęła chyba młodego człowieka żądza pieniędzy, spowodowana przesiadywaniem w zielonego stolika. Sprawa oddana zostanie w ręce sądu. Dalsze dochodzenia w toku.

Dla wyjaśnienia dodać należy, że tariffy gradowe zestawiane są na podstawie wyników statystycznych i rozsyłane bywają agentom tylko na obszar ich okręgu, aby mogli udzielać informacji stronom, pragnącym ubezpieczyć ziemiopłody. Natomiast zestawione wszystkie tariffy z Galicyi i Bukowiny trzymane są w ścisłej tajemnicy, w razie wydania bowiem mogłyby służyć za niebezpieczną broń konkurencyjną dla towarzystw, operujących na tem samym polu.

Eksport galicyjski na niedawnej konferencji, zwołanej do lwowskiej izby handlowej i przemysłowej, w której to konferencji wzięli udział pp: Piepas-Poratyński, L. Baczewski, Książkowski, Iwanowski, Mikuliński, Steniradzki, Pawlik, Sprecher, Dr. Ungar, dr. Olszewski i Werner — skonstatowano, że Galicya mogłaby wywozić do Ameryki południowej koźłuchy, płótna, buty, być może że i kosze i inne wyroby domowego przemysłu a wreszcie naftę i przetwory z niej i spirytus.

Obława na dziki. Z polecenia starostwa przemysłowego odbyły się w Książkach i Brylicach łowy na dziki, które niszczyły łąny włościan, ryjąc i żerując po ozimkach. W trzech miotach ubito trzy samoty i pięć warchlaków, postrzelono zaś trzy samoty. Reszta stada przebiła się przez obławę i zapadła w knie.

Pożar szpitalu. Dnia 27 bm. kominiarz wypalali sadzę w kominach szpitala krajowego w Czerniowiecu, przyczem iskry dostały się na strych budynku i dopiero późnym wieczorem wzięli go pod kontrolę. Po między chorymi powstał ogromny popłoch i usiłowali wyskakiwać przez okna, czemu z trudnością zdołano zapobiedz.

Zawezwana straż miejska załaza cały strych tak, że strugi wody, przeciekły przez sufit i wylewały się do sal chorych. Po paru godzinach ogień opanowano i ugazono.

W procesie nowosądeckim o malwersacye na poczezie muszyniejskiej trybunał sędziów przysięgłych oskarżoną Purzycką uwolnił od winy.

Doliński vel Bodnar. Przed kilku dniami doniesiśmy już, że człowiek który się w jednym z hotelów czerniowieckich usiłował otruć strychniną, a miał się nazywać Doliński, nie jest ani tym samym księdza ruskiego z Galicyi, lecz nazywa się Bodnar i ma bardzo awanturniczą przeszłość za sobą. Obecne zeznanie jego rzucają światło na szczegóły jego życia. Tak przynajmniej pochodzi z Galicyi, a do szkół uczęszczał w Buczaczu i Kołomyi.

Tutaj, będąc w VI klasie gimnazjalnej, postanowił być odebrał sobie życie i pięciokrotnie strzelał do siebie z rewolweru, zawsze jednak kaleczył się tylko, raz nawet dość ciężko. Podczas choroby konferował często z księdzem, który go odwiedzał i wtedy przyszła mu ochota poświęcić się stanowi duchownemu. Wyzdrowiawszy, pojechał do Rzymu na studia teologiczne, ale tam mu się nie podobało i niebawem powrócił do kraju, gdzie asenterowano go do wojska. Dzięki inteligencji i dobremu zachowaniu się, awansował wkrótce na „Zugsführera” kancelaryjnego w 95 pułku piechoty w Stanisławowie.

W roku 1893 sprzeniewierzył z kasy wojskowej 10.000 złr. i umknął za granicę.

Tułał się — jak powiada — po Rosyi, Niemczech, Hiszpanii, Włoszech, a nawet w Ameryce. Tutaj na spółkę z pewnym Amerykaninem założył fabrykę korków. Kiedy w interesie fabryki udał się był do Włoch, spółnik fabrykę sprzedał i umknął, pozabawiając Bodnara majątku i zarobku. Nie wracał już do Ameryki, bo nie miał na to funduszy. We Włoszech zaznajomił się z Lucchenim, późniejszym mordercą cesarowej Elżbiety i przez niego wszedł w bliższe stosunki z anarchistami. Luccheni, on i jeszcze dwaj inni, których nazwisk nie chce wymienić, zostali wyznaczeni losem przez anarchistów do zabicia czterech członków rodzin koronowanych.

Luccheni udał się do Szwajcarii i wykonał zamach na cesarową Elżbietę, Bodnar zaś otrzymałszy rewolwer z sześciu zatrutymi kulami, pojechał do Wiednia. Tutaj, pomimo starań, nie mógł znaleźć sposobności do wykonania zamachu na zamierzoną osobę. Tymczasem minął termin, do którego to czasu miał zbrodni dokonać, więc począł się obawiać zemsty anarchistów. Obawa ta i wyrzuty sumienia naprowadziły go na myśl samobójstwa. Przybył do Czerniowiec i tu, zamieszkałszy w hotelu Centralnym, przez dwa tygodnie walczył z sobą, aż nareszcie zażył truciznę.

Z powodu tych zeznań zawiadomiono natychmiast o wszystkim władze wojskowe, które chorego zabrali do wojskowego szpitala, gdzie przebywał dotychczas i szybko przychodzi do zdrowia.

Wdrożono oczywiście ścisłe dochodzenia i badania, ażeby Doliński vel Bodnar mówił prawdę, czy też tutaj nie ma się do czynienia z człowiekiem obłąkanym.

Wśród papierów Bodnara znalaziono rewolwer i sześć kul, oraz mnóstwo map, o których chory twierdzi, że są „anarchistycznymi”. Na jednej z nich — na tle każdego państwa europejskiego znajduje się portret ośrodnego panującego ze wstęgą na szyi. Końce tych wstęg trzyma w ręku car moskiewski, wyobrażony na tle państwa rosyjskiego.

Czerulowiecka bursa polska. Grono osób zawiązało we Lwowie komitet, w którego skład wchodzi dr. Malachowski, K. Schayer, dr. Kadzi i inni. Komitet ten wydał gorącą odezwę do rodaków, aby spieszyli z ofiarą na założenie w Czerniowiecach bursy dla ubogiej młodzieży polskiej, która za mało jest na Butowinie liczną, aby mogła mieć własne gimnazjum, a chodząc do gimnazjów cudziemi, łatwo może się wynarodowić.

Przestręga dla ziemiarn. Pragnienie ostrzedz rolników przed nowem fałszerstwem ze strony żydowskich handlarzy nasion. Starzej lub zepsutej konieczność nauczyli się oni przywracać właściwą barwę za pomocą siarkowian, które prostoprostu czyni takie nasienie niezdatnem do siewu, gdyż w większej części ziarn niszczy się kiełkowania. Nasienia siarkowane rozpoznaby można przez to, że jest zanadto ładne, nabiera bowiem jaśniejszego, połyskującego i piękniejszego koloru, niż mu udzieliła natura. Ponieważ jednak ci handlarze mieszają je z pewną ilością ziarn zupełnie zdrowych, przeto rozpoznanie tego oszustwa wrokiem jest dość trudnem. Późniejszy w tym celu sposób rozpoznania podaje *Frühlings landw. Ztg.*: Radzi wziąć żyłeczki nasienia podejrzanego o siarkowanie, zwilżyć nieco wodą dystylowaną i próbować papierem lakmusowym, który w zetknięciu z kwasem siarkowym zabarwia się na czerwono. Najpewniejszy jednak środek, według naszego zdania, jest: kupować nasiona u

chrześcijan, którzy dają pewną ręką miarę prawdziwości tychże.

Studente hiszpańscy słynni są z zamiłowania swego do teatralnych ostentacji. Czy to jest komers akademicki, czy jaka majówka, czy bunt przeciw profesorom lub władzom, czy wreszcie jakaś akcja filantropijna, zawsze lubią oni występować z brawurą dekoracyjną. Przed kilku dniami np. panował na jednym z dworców madryckich ruch żywiony. Tłumna delegacja studentów z Walencji miała przybyć do Madrytu, aby publicznie zbierać składki na urządzenie przytulni dla tuberkulicznych chorych w dawnym klasztorze kartuzów Porta Coeli pod Walencją. Studenci madryccy powitali tę sposobność z radością, a przy kolegom z Walencji wyrazili swoją sympatię i gdy pociąg wjechał na peron, rozległy się huczne wiewaty, po których nastąpiły serdeczne powitania i uściski wśród młodzieży szkolnej.

Estudiantina, która na pewien przeciąg czasu będzie stanowiła temat rozmowy w Madrycie, liczy 150 osób. Główną uwagę zwracała na siebie naturalnie orkiestra młodych studentów, jak również przybyła z nimi delegacja klubu artystycznego z Walencji, która publicznie madryckiej przedstawiła wesele chłopięce z okolic miasta rodzinnego. Studenci naszą klasycyzującą płaszczy walencyjską, iunę (kapelusze wólcogłów) o szczytówym kształcie, czarne rękawiczki i szarfe o barwie fioletowej, do którego należały Również i barwy sztandarów — niebieska, żółta i czerwona — odpowiadają barwom fakultetów uniwersytetu w Walencji, t. j. filozoficznego, medycznego i prawniczego.

Odezwa z której studenci nie mieli się dumni, ma być świadectwem o stanie wiedzy na uniwersytecie w Walencji, a jest zredagowana w dwudziestu dwóch językach, aby każdy z członków korpusu dyplomatycznego w Madrycie mógł apel do miłosierdzia odczytać w swej mowie ojczystej. Łacina egzemplarza, przeznaczona dla nuncjusza papieżkiego, przypomina klasyczny styl czasów augustyjskich. Madrycki studenci pomyśleli także o damach madryckich, dla których przywieźli pełne wozy najwspanialszych kwiatów z „ogrodu Hiszpanii“, aby piękności stolicy pozyskała dla dzieła miłosierdzia.

Podczas pochodu studentów z dworca przez Carrera di San Jeronimo do Puerta del Sol tłumy tworzyły szpalet. Tłum zwiększył się jeszcze, gdy studenci stanęli na placu przed ratuszem, a orkiestra ich wykonała kilka kompozycji. Burmistrz i członkowie rady ukłuli się na balkon, tłumy powitały ich oklaskami. Studenci poskładali następnie swoje sztandary w wielkiej sali ratuszowej i złożyli oficjalne wizyty alkałdowi i namiestnikowi, po których spodziewają się poparcia swego humanitarnego przedsięwzięcia.

Typy kobiece. Rozglądając się po świecie wśród niewieści szeregów, dostrzegamy trzy typy tylko odrębne: A więc najpierw „kobietę nieznanną“. Taka idzie przez życie, jak aktorka tragiczna, ciesząc się nadzieją efekownego aktu 5-go. Wzrok zaparty w dal, strój niedbały, wyraz twarzy bolesny, często skrzywiony. Lubuje się w powikłaniach, zagadkach, niedopowiedziach, ma ideał wzniosły, którego jednak nie potrafiła ściśle określić; jedyne jej marzeniem: dokonać jakiegoś czynu wielkiego, rozgłoszonego, bohaterkiego — najczęściej kołczy na... zrobieniu wielkiego głupstwa. „Kobieta pisząca“ jest drugim typem tej galeryi. Uważana przez wielu wprost za kłeskę, zatraciła cechy kobiecości, a choć niesie wysoko „pochodnię światła“, pragnie jakoby przeniknąć z nią do umysłów swoich „siostrzyco“, zdarza jej się często, zamiast pochodni, roznieść bengalskie ognie obmowy. Cisła gromy, waswa bolesne szpileczki, oburza się i prawi morały, które przedewszystkiem powinaby stosować do siebie. Jeśli jest nieszkodliwa — pisuje sprawozdania o modach; gdy zjadliwa — to felietony; gdy skutkiem zawodów miłosnych została feministką — to w szalonych artykułach zastanawia się, jakby zgładzić mężczyzn z powierzchni świata; gdy przekroczyła fatalną trzydziestkę — poświęca się statystyce. Nie posiada cech kobiecych, choćby nawet ubrała się modnie, miała wszystkie guziki poprzyszywane i palce niezawalane atramentem. Jest wreszcie trzeci typ: „kobieta bez żadnego epitetu“. Taka żyje w domowym zaciszu, kocha męża, choć on nie zawsze na to zasługując, potrafi milczeć, znośić przykrości, promieniami swego serca ogrzewa kółko rodzinne, przeczyna, cierpliwa, gotowa zawsze do poświęceń, należy do tego rzędu kobiet, o których nikt nie mówi, a które w bliższym otoczeniu wzbudzają cześć i szacunek, do takich, które mężowie zdradzają niekiedy, lecz do których wracają zawsze ze skruchą i znajdują u nich zawsze przebaczenie.

Dość silne trzęsienie ziemi zauważono w Rjece w czwartek rano i przed południem. Dla sztuki i nauki. Cesarz nadał malarzowi Leopoldowi Horowitzowi za doskonały portret cesarzowej odznakę honorową „dla sztuki i nauki“. Podobną odznakę przed kilku laty otrzymał znany malarz węgierski Munkacsy.

Towarzystwo śpiewackie „Echo“ wykona w Wielki Piątek w lwowskim kościele OO. Zmartwychwstańców o godz. 6 wieczorem psalmy pokutne.

Pisanki. Zarząd towarzystwa ludznanowczego lwowskiego rozesał po kraju kwestyonaryusz i odezwę, w której powiada: Ze świętami Wielkiejnoy pozostaje w ścisłym związku zwyczaj barwienia odobnego jaj kurzych. Zwycaj ten zanika powoli w niektórych okolicach Polski i Rusi, póki więc czas jeszcze, ochcielibyśmy zachować pamięć jego od załagdy z pomocą okazów rysunków i opisów. Żyjcie nadzieję, że w zbadaaniu tej sprawy doznamy jak najskuteczniejszej pomocy od całego społeczeństwa, śmiemy upraszać o łaskawe odesłanie w liście kwestyonaryusza do załagzonego, wypełnionego choćby nawet częściowemi, przeczaciami odpowiedziami, względnie o nadesłanie okazów pisanki, przyrzadzów do ich pisania i rysunków wzorów pisankowych z oznaczeniem nazwy ludowej

wzoru oraz, pochodzenia każdego okazu. Okazy, które najlepiej przesyłać w paczce, wypełnionej sioeką, trocinami lub pakulami, wejdą w skład zbiorów muzeum naszego, rysunki zaś i odpowiedzi posłużą do przygotowania dzieła wyzerpującego o zwyczajach, nas obchodzących. Prosimy zaś o nadsyłanie tak okazów, jakoteż rysunków i odpowiedzi na kwestyonaryusz załączony pod adresem przewodniczącego towarzystwa, dra Antoniego Kaliny, prof. wszechnicy lwowskiej ul. Zimorowicza 1. 7.

Na dom „Macierzy Serbskiej“ w Budyshynie złożyli do rąk moich w dalszym ciągu: urzędnicy lwowskiej filii krakowskiego towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń z wieczora pożegnane dla p. Dyonizego Totha 17 zł., tudzież urzędnicy filii przemyskiej tego towarzystwa z zebrania koleżeńkiego z okazji poświęcenia biur 16 zł. razem 33 zł. którą to kwotę, składając za nią szanownym ofiarodawcom serdeczną podziękę, odsyłam równocześnie do zarządu „Macierzy“ do Budyshyna. Stefan Ramuł, Lwów ul. Zielona 1. 13.

Zarząd krak. tow. Oświaty Ludowej założył w marcu r. b. nową czytelną ludową w Węgierce pod Jarosławiem, oraz uzupełnił biblioteczkę 33 czytelników założonych, a to w Brzeżynie, Brzesku, Okocimie, Rzepienniku Strzyżewskim, Wójtowie, Lipnicy Wielkiej, Zabierzowie, Pieszowie, Miejsu Piastowym, Brzozie Królewskiej, Łaskowie, Grochowie, Wadowicach Górnych, Wojsławiu, Trzemesnie, Drogini, Skawicy, Krzywoczu, Olszy, Pieniążkowicach, Błażkowie, Świszowicach, Drohobycze, Bobrowie, Hynio, Straszynie, Antoniwie, Machowie, Miechocinie, Brzozowie, Dobczycach i Ryczowie. Ogółem rozesał w marcu 1900 książek, wartości 760 zł.

Związek lwowskich towarzystw dobroczynnych zwraca się w wyjątkowej potrzebie do ofiarności publicznej. Dla młodego nieszcześliwego bardzo człowieka Władysława B., znanego członkiem związku Polaka z pod zaboru rosyjskiego, którym się zajmuje ka. misyonarz Strzelecki z Chicago, brakuje suma 70 zł. na podróż do Ameryki, gdzie będzie miał zapewniony kawałek chleba. Termin odjazdu 15 kwietnia. Związek uprasza przeto ludzi dobrej woli, aby zechcieli w drodze składek dopomóc biedakowi, któremu w ten sposób przyszłość uczciwą się zapewni. Łaskawe ofiary nadsyłać można do redakcyi, jakoteż do sekretaryatu Czytelnicy katolickiej, Rynek 30.

Repertuar teatralny. W sobotę z powodu wielkiego tygodnia nie będzie przedstawień. W niedzielę o pół do 4 popołudniu (na dochód stow. wzajemnej pomocy artystów sceny lwowskiej) „Straszny dwór“ opera narodowa w 4 aktach St. Moniuszki, z udziałem pań Bohusówny, Dziędzielewicz, Kasprowicz, pp. Hoffmana, Jeromina, Szymańskiego, Malawskiego i Kizmana.

W niedzielę wieczór o pół do 8 na dochód stow. wzajemnej pomocy artystów sceny lwowskiej po raz 10-ty „Cyranu de Bergerac“ romantyczna komedia w 5 aktach Edmunda Rostanda.

Głosy publiczności.

Rubryka płatna po 50 ct. za wiersz drukiem

Zawładnienie. Michał Janowski poszukuje brata swego Piotra Janowskiego, rodem z Wiewiórki obwodu Tarnowskiego, parafii Zasowa, sieroty politycznej z 1846 roku w Galicyi, który wedle komunikacji prezesa sądu obwodowego tarnowskiego ma się znajdować w Królestwie Polskim i dla którego w rzeczonym wyśdzie przypada mała spuścizna, ulokowana na książeczce kasy oszczędności, po s. p. matce naszej Józefie z Jędrzejewskich Janowskiej. Uprzejmie uprasza się dzienniki krajowe, osobliwie warszawskie o powtórzenie tego zawiadomienia. Adres: M. Kostecki, professeur en congé, Commercy (Meuse) France.

SYTUACJA.

(Tel. Gasety Narodowej).

Praga d 31 marca. Narodni Listy, nawiązując do rozpraw językowej w sejmie dolno-austriackim, użalają się, że rząd nie zabiera głosu w najważniejszej obecnie kwestyi austriackiej, a to w kwestyi sporu czeskiego. Wszystkie, co o namiestnik hr. Kiernanseg powiedział onegdaj w sejmie Austrii Dolnej, powinien był rząd jeszcze przed dwoma tygodniami oznajmić na otwarciu sejmku czeskiego. Gdyby rząd był w sejmie czeskim objawił zamiar zwolnienia nowej czesko-niemieckiej konferencji, to sejm byłby niewątpliwie przychylił się do życzenia rządu i byłby wyznaczył na tę konferencję swoich mężów zaufanych, ci zaś mieliby z pewnością większą powagę niż delegaci stronnictw prywatnie wybrani.

Wiedeń d. 31 marca. Sejm dolno-austriacki, jak wiadomo, powziął uchwałę, iż rozporządzenia językowe powinny zostać zniesione, odrzucił zaś wniosek drugi, iż sprawa językowa nie może być uregulowana na podstawie § 14. Neue freie Presse zrozpaczona jest tą uchwałą i stara się ją wykreślić, składając całą winę na antysemitę ks. Alojzego Liechtensteina, który rzekomo powoli przechodzi pod komendę ministra Dipanego, a tem samem i hr. Thuna. „Sejm dolno-austriacki — wola Neue freie Presse — jest sejmem niemieckim, jakimże więc sposobem znacząca część jego nie ma do zarzucenia zastosowaniu § 14 do uregulowania sprawy językowej?“ i na szeregu szpalet zlorzezcąc tej uchwałę, piętnując jako jej sprawcę ks. Liechtensteina, kończy swój wywód znanym refrenem: „jedna jest recepta a to: porozumienie z Niemcami, co

jest przeciwieństwem do narzucenia ustawy językowej na podstawie § 14“.

Wiedeń d. 31 marca. Wiener Zeitung ogłasza rozporządzenie ministra sprawiedliwości wydane w porozumieniu z ministrem skarbu a regulujące dodatkowe pobory służbowe („Zehrgeld — Gaugeld) woźnych sądowych we Wiedniu, Pradze, Lwowie, Graou, Bernie i Tryjeście.

Wiedeń 31 marca. Sejm tyrolski zwołany został na 11 kwietnia, a sejmy Gorycyi, Tryestu i Istrii na 15 kwietnia. Sejm istrijski zwołany został tym razem do Capo d'Istrii.

Wiedeń 31 marca. Dzienniki donoszą, że minister skarbu dr. Kaizl wyjechał do Dalmacyi na podróż inspekcyjną i powróci stamtąd dopiero we czwartek 6 kwietnia. Doniesienie poprzednie dzienników, jakoby dr. Kaizl wyjechał do Pragi na konferencję z Niemcami i Czechami jest zupełnie bezpodstawne.

Telegramy i telefonematy.

Wiedeń 31 marca. Omawiając broszurę Banffego o polityce narodów austro-węgierskich, które to broszurę użyla opozycja na onegdajszym posiedzeniu parlamentu rumuńskiego za główną broń w szturmie na gabinet Sturdzy, pisze „Fremdenblatt“, że na podstawie opinii wolontaryusza publicystycznego, który w ostatnich stadyach walki o byt myślał, że Banffemu czy sobie wświadczy przysługę, przedstawiając go jako twórcę polityki narodów w wielkim stylu wytaacza się przeciwko Sturdzy skarżąc, że zaprzepaszcza honor i interes Rumunii.

„Fremdenblatt“ zaznacza dalej niepewność i brak podstawy opisanych w broszurze faktów i stwierdza to na przykładach. I tak konstatuje „Fremdenblatt“ wbrew twierdzeniu broszury, jakoby Gołuchowski opuścił był w swoim czasie Bukareszt jako ofiara Kalnokiego, że Gołuchowski na własne żądanie i własnie wbrew woli Kalnokiego Bukareszt opuścił.

Znajdują się — pisze „Fremdenblatt“ — w broszurze twierdzenia, które każdemu, choćby na poły rozzumnemu, muszą na myśl nasunąć tę okoliczność, że autor broszury nie należy do ludzi obeznych z szczegółami polityki zagranicznej. Nie możemy przypuszczać — kończy ten dziennik — żeby poważni politycy na podstawie takiej gadaniny mieli fundować kombinacje, które mogłyby doprowadzić do obalenia jakiegoś rządu lub nawet jakiś zwrot w uzasadnionej i przez opinię publiczną rumuńską i austro-węgierską za rozumną uznanej polityce zagranicznej.

Jesteśmy przekonani, że nie tylko opozycja w izbie ale nawet podszuczwanie w gazetach i na ulicy nie zdoła zachwiać zaufania do polityki, którą prowadzi Sturdza pod kierunkiem swego doświadczonego monarchy.

Mówią o obstrukcyi, na którą miały się zdecydować wszystkie opozycyjne stronnictwa w Bukareszcie — czyżby kwintą i sympatyczny naród rumuński czuł rzeczywiste potrzebę zaprowadzenia u siebie tej najmłodniejszej ze wszystkich parlamentarnych instytucyi. Nie ma chyba dziedzin, w której eksperyment ten przyniesie by mógł więcej szkody jak w polityce zagranicznej.

Bukareszt 31 marca. W senacie rumuńskim odczytał wczoraj Cantacuzeno oświadczenie identyczne z oświadczeniem odczytanem na onegdajszym posiedzeniu izby posłów a podpisane przez konserwatywnych senatorów i zapowiadające obstrukcję z powodu broszury, która się pojawiła w Budapeszcie. Sturdza dał wyjaśnienie analogiczne do tego, które wypowiedział na onegdajszym posiedzeniu izby posłów.

Potem nastąpił wniosek senatora Marzesco potępiający jak najostrejsze oświadczenie konserwatywów i wyrażający zupełne zaufanie prezydentowi ministrów Sturdzy. Wniosek ten przyjęto 67 głosami przeciwko 8 — przyezem 7 Aurelianistów wstrzymało się od głosowania. Za inicjatywę polityków konserwatywnych zapowiedziła mała grupa studentów uniwersyteckich publiczne zgromadzenie, na którym miała być omawiana kwestya zajęci a stanowiska przeciwnego Sturdzy.

Równocześnie zaprotestował ogólny związek studentów uniwersyteckich przeciw mieszaniu się młodzieży do walk parlamentarnych stronnictw politycznych. Przed lokalem do którego zwołano zgromadzenie powstały sprzeciżki pomiędzy studentami z powodu czego zgromadzenie się nie odbyło. Mała grupa studentów podjudzana przez kilku byłych komisarzy policyi i stronników skrajnego konserwatywizmu udała się przed gmach izby deputowanych. Podczas awantur, które tam wyprawiali został kwestor izby zraniony w czoło kamieniem. Ogromna większość studentów potę-

piła to postępowanie, oświadcżając, że ci, którzy się dali nakłonić do ekscesów — dopuścili się ich tylko dzięki podszeptom konserwatywnych agentów.

Trzech studentów uwięziono — poczem zapanował spokój.

Berlin 31 marca. O najświeższych wypadkach na wyspach samoahskich donosi urzędowy telegram z Apia, datowany 20 bm.: Bombardowanie trwa dalej. Wskutek rozporządzenia wojskowego biali opuścili mieszkania. Naczelnicy stronnictwa Tanu, których na inne wyspy wgnano, powrócili do Utolu, Stronnikom Tanu oddano zabrane strzelby i amunicję.

Belgrad 31 marca. Poseł turecki otrzymał od Porty polecenie spotkania się z bułgarskim agentem dyplomatycznym na dworze bułgarskim.

Rosyjskiemu konsulowi polecono z Petersburga, aby wobec królewskiego dworu serbskiego zachowywał się correct.

Paryż 31 marca. Senat odroczył się do 9 a izba deputowanych do 2 kwietnia.

Sędzia śledczy Fabre odesłał prezydenta ligi patryotycznej Lemaitra i czterech jej członków przed sąd policyi prawowej.

Paryż 31 marca. Na wczorajszej radzie gabinetowej minister wojny Freycinet oznajmił, że doświadczenia z telegrafem bez drutu między Boulogne i Dowrem dały wynik pomysłny i będą jeszcze dalej prowadzone.

Paryż 31 marca. Tajne dossier dreyfusowskie, którego publikację rozpoczął dziś „Figaro“ zostało wydrukowane tylko w ograniczonej liczbie egzemplarzy dla członków trybunału kasacyjnego. Dziś opublikowane dokumenty zawierają rzeczy przeważnie znane z rewelacji Esterhazego. Nowe są tylko niektóre listy Esterhazego, który wyraża się w nich grubiańsko o generałach francuskich. Do nowych rzeczy należy też list jen. Zurlindena do ministra wojny Cavaignaca, w którym prosi o względne traktowanie Esterhazego.

Hawanna 31 marca. Ponieważ okazały się trudności w rozdzielaniu sumy 3,000 000 dolarów, przeznaczonych przez Stany Zjednoczone dla armii kubańskiej, postanowił generał Brooke sumę tę odesłać napowrót do Waszyngtonu.

Ancona 31 marca. W procesie przeciw egipskiemu anarchiście, oskarżonemu o zamach na życie cesarza Wilhelma podczas jego podróży do Jerozolimy, odstąpiła izba karna od oskarżenia i wytoczyła Bazzanemu skargę o oszczerstwo, on to bowiem porzucił w magazynie Parriniego bombę, aby w ten sposób upozorować podejrzenie, że spiszek rzeczywiście istniał.

Bazzani stanie przed tutejszym sądem przysięgłych — reszta zaś anarchistów przed egipskim sądem konsularnym.

London 31 marca. Biuro Reutersa donosi z Apia na wyspach Samoa pod dnim 23 bm.: Po naradzie z konsulami ogłosił admirał amerykański Kantz proklamację, w której żądał od Mataafy, aby wraz z swymi ludźmi powrócił do domu. Istotnie Mataafa cofnął się potem w głąb wyspy, gdy jednak następnie konsul niemiecki wydał kontrproklamację, Mataafa z swoimi ludźmi powrócił do Mulienu, gdzie ustawił barykady. Anglii i Amerykanie wystosowali do Mataafy ultimatum, żądając opuszczenia miasta i grożąc bombardowaniem, które się też rozpoczęło 15 marca i zniszczyło kilka wiosek okolicznych. Dwaj marynarze angielscy ranni, jeden żołnierz amerykański zabity. Panuje tu wielkie rozgorzczenie i oburzenie na Niemców.

Waszyngton 31 marca. Wedle wiadomości z Manilli, Amerykanie zajęli główną kwatę powstańców Malolo. Powstańcy opuścili miasto, podpalili wprzódy.

Dział ekonomiczny.

Wiedeński „Creditorenverein“ ogłasza niewypłacalność Dawida Gelba, kupca z Krakowa.

Berneńska fabryka wełny firmy Wolmuth i sp. zawiesiła wypłaty. Passywa wynoszą 970.000 zł. aktywów zaś dotąd nie obliczono.

Wiedeń 31 marca. Ministerstwo rolnictwa zatwierdziło skład komitetu wykonawczego, wybranego dla wystawy paryskiej przez trzy komitety gospodarstwa leśnego wiedeński, praski i lwowski. Prezydentem tego centralnego komitetu jest książę Karol Auersperg, między członkami znajduje się także p. Mieczysław Onyszkiewicz ze Lwowa. Austriacki dział gospodarstwa leśnego otrzymał do dyspozycyi na wystawie paryskiej obszar 700 m. kw.

Wiedeń 31 marca. Dywidenda towarzystwa austriackiego Lloyd'a wynosi w tym roku 20 zł. w przeszłym zaś roku wynosiła tylko 16 zł.

Bilans Banku krajowego z dnim 31 grudnia 1898 r. tak się przedstawiał:

Stan czynny: Kasa 661.820 zł. 90¹/₂ ct., efekta funduszów rezerwowych 560.000 zł., efekta funduszu emerytalnego 78.281 zł. 30 ct., efekta własne, eskontowane i w komisie 2.659.389 zł. 42 ct., pożyczki w 4 i 4¹/₂% listach zastawnych 43.365.819 zł. 49¹/₂ ct., pożyczki w obligacjach komunalnych I, II i III emisyi 4.258.694 zł. 98¹/₂ ct., pożyczki w 4¹/₂% obligacjach kolejowych 2.546.912 zł. 84 ct., weksle 8.134.276 zł. 1 ct., zaliczki na zastaw efektów 81.346 zł., rachunek bieżący, pokryty efektami 1.071.583 zł. 28 ct., dłużnicy w rachunku bieżącym 3.073.447 zł. 35¹/₂ ct., udziały w towarzystwach handlowych, przemysłowych i innych 233.864 zł. 39 ct., ruchoomości 10.064 zł. 40 ct., różne rachunki 679.756 zł. 10¹/₂ ct. — razem 67.715.256 zł. 48¹/₂ ct.

Stan bierny: Kapitał zakładowy łącznie z przypadającym zyskiem za rok 1898 1.640.806 zł. 89 ct., rezerwy 1.293.421 zł. 41¹/₂ ct., fundusz emerytalny 85.781 zł. 30 ct., emisje banku 49.995.050 zł., wylosowane efekta własnych emisji 1.056.500 zł., kupony w obiegu 555.317 zł. 11 ct., obce kapitały zł. 11.142.668 ct. 89, lokacje zastępstw 206.159 zł. 37 ct., żyro obce 1.387.861 zł. 39 ct., różne rachunki 23.789 zł. 54 ct., procenta przeznaczone 327.900 zł. 58 ct., razem 67.715.256 zł. 48¹/₂ ct.

Wiadomości giełdowe.

Lwów, dnia 31. marca 1899. Akcje za sztukę: Kolei gal. Karola Ludwika od 200 zł. m. k. 210 — do 212 —, Kolei Lwow.-Czern.-Jasak. po 100 zł. w. a. 292-50 do 296 —, Banku hipotecznego po 200 zł. w. a. 375 — do 385 —, Banku kredyt. galic. po 200 zł. w. a. 200 — do 210 —, Akcje garbarni Rzeszowskiej po 100 zł. 205 — do 212 —. Listy zastawne na 100 zł.: Banku hipot. gal. 4%, koronowe 96-50 do 97-20, 5% z 10% prem. 110-20 do 110-90, 4¹/₂% los. w 50 latach 100 — do 100-70, Banku krajowego 4¹/₂% los. w 51 latach 101 — do 101-70, Banku krajowego 4% los. w 57 latach 98 — do 98-70, Towarz. kredyt. gal. ziemsk. 4% (I. emisja) 97-50 do 98-20, 4% los. w 61 lat. 97-50 do 98-20, 4% los. w 56 latach 95-70 do 96-40. Obligat. za 100 zł. Galic. funduszu propinacyjnego 4% 98-30 do 98-90, Bukow. funduszu propinacyjnego 5% 102-25 do —, Kom. banku krajowego 5% w. a. II. em. 102 — do —, Pożyczka krajowa 6% w. a. 104 — do —, 4¹/₂% 100-50 do 101-20, 4% obligacje kolejowe Banku krajowego 97-50 do 98-20 za 100 nom. Losy: Losy miasta Krakowa 26-60 do 28 —, Losy miasta Stanisławowa 52 — do —, Monety: Dukaty cesarskie 5-65 do 5-73, Napoleondzi 9-52 do 9-62, Półimperyal 9-50 do 9-60, Rubel rosyjski srebrny 1-22 — do 1-27 —, Rubel rosyjski papierowy 1-27 — do 1-28 —, 100 marek niemieckich 58-80 do 59-20.

Wiedeń 31 marca. Giełda dziś zamknięta. — Berlin dnia 31 marca. Zamknięcie giełdy: Banknoty austriackie 169-40, Spirytus 39-50 marek. — Paryż dnia 31 marca. Zamknięcie giełdy: Trzyprocentowa renta 102-22, Mąka 48-10. — Frankfurt dnia 31 marca. Giełda wieczorna: Austr. kredyty 231-90, kolej państwowa 155-30, alpiny —, Disconto 195-60, Laura —.

Z rynków towarowych.

Lwów dnia 31 marca. (Przedruk z urzędowej „Gasety Lwowskiej“: Pazenica gotowa 9-25, do 9-50, pazenica gotowa nowa 9-25 do 9-50, żyto gotowe 7 — do 7-50, żyto gotowe na terminy 7 — do 7-50, owies obrobiony gotowy 6-50 do 6-75, owies nowy lub na terminy 6-50 do 6-75, jęczmień pastawny 5-70 do 6 —, jęczmień browarny 6-50 do 7-50, groch do gotowania 7 — do 9 —, wyka 5-50 do 6 —, nasienie linaie — do —, nasienie konopne — do —, bób — do —, bobik 5-25 do 5-50, hreczka 7-50 do 8-50, koniszyna czerwona galicyjska 45 — do 58 —, biała 30 — do 50 —, tymotka 17 — do 21 —, szwedzka 50 — do 60 —, kukurudza stara 5-30 do 5-50, nowa 5-30 do 5-50, embiel stary — do —, nowy za 56 kilo 65 — do 70 —, rzepak 11 — do 11-25, groch pastewny 6 — do 6-50. Spirytus paritas Tarnopol gotowy 15-50 do 16-75, na terminy 16-50 do 17 —, warranty — do —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 31 marca. Hotel Europejski. T. Zulauf z Horodenki, A. Ulrich i J. Koppel z Wiednia, M. Naoh z Radowic, dr. A. Zajac z Czerniowca, dr. Z. Frydman z Gorlic, E. Fetterowa z Krakowa, A. Makomaski z Rosyi, St. Mizerski z Truskawca.

Nadesłane.

Za tę rubrykę redakcyja nie odpowiada.

Franciszka Wilhelma przeczyszczająca herbata.

wynaleziona przez Franc. Wilhelma, aptekarza w Neunkirchen, niższa Austria, jest we wszystkich aptekach w cenie do 1 zł. za pakiet do nabycia.

Kto cierpi na gicht, reumatyzm lub zadawnione słabości, i chce pić herbatę, powinien z pakietu podzielonego na ośm części przez ośm dni codziennie jedną część z litrą wody wygotować tak długo, aby zostało pół litra. Tak wygotowaną herbatę przedcedzić i wypić letnio ciepłą połowę rano na czoty żołądek, a połowę wieczór przed snaniem. W uporczywych cierpieniach powinno się herbatę pić ustawicznie, dokąd się z tego cierpienia nie uwolni, co się nie często osiąga za używaniem jednej całej paczki. Jeżeli się usunie to ciężkie cierpienie, to ma się potem do czasu n. p. na początek każdej z czterech pór roku całej paczki użyć, przez co istniejące matery choroby uyrną wydzielone bywają i od dalszych cierpień zostaje się uwolnionym. Podczas tej kuracyi herbacianej zaleca się surową dietę a potrawy i napoje, które żołądek obciążają, należy unikać jako to: tłustych, słonych, kwaśnych, mocno korzennych i użyć piwa i wina. Przebieżenia i przemoknięcia powinno się podczas kuracyi wystrzegać.

C. k. Namiestnictwo uwiadomilo Magistrat do L. 18408, że Ministerstwo odebrało koncepcy na studiarstwo Szymonowi Malechlebowi.

